

sum excrementum, scilicet, stercus quod ad intestina descendit. Quod si dicamus urinam sanguinis & concoctionis, in qua sanguis gignitur, esse excrementum; tria essent istius coctionis excrementa, & unicum eius coctionis quæ fit in uentriculo: quod si una sit coctio in uena caua, præter illam quæ fit in hepate, ostendere oportet quidnam sit illius excrementum. Cæterum Montanus in similem aut etiam maiorem incidit, tria enim solum ponit esse excrementa in corpore, & tres concoctiones: quod Galeno & his quæ apparent in nostro corpore repugnat, dum singulis coctionibus singulum tribuit excrementum, deinde imaginatur coctionem sanguinis quæ fit in hepate, habere multos gradus perfectionis inter se differentes. Incipere enim sanguinis generationem in mesaraicis, qui in summa parte hepatis postea ueram formam sumit: ubi scribit duo gigni excrementa, bilem utramque, postremo ipsum sanguinem perfectiorem gradum coctionis in gibba hepatis parte capere, & tunc gigni serosum excrementum, quod colore rubrum esse dicit, & illud expelli extra uenas, & à renibus trahi concoquique, & ex parte tenui alii renes, & post nutritionem expelli meram aquositate, quæ purum est excrementum, quod est quartum & ultimum excrementum, cum bilis flaua & melancholicus humor sint nutrimenta illa folliculi, ut uocant, fellis; hic uero lienis, quibus positus statuit urinam renum esse excrementum, quod est quartum & ultimum excrementum in secunda coctione sanguinis genitum. Qua quidem in re plures sunt errores quam uerba: quos facile est refellere, quia sese mutuo expellunt, nam tres tantum posuit fieri ante coctiones: nunc autem ponit aliam fieri in renibus, & huius excrementum esse urinam, quam statuit pariter esse excrementum coctionis quæ fit in gibba hepatis & uena caua. Erit igitur excrementum multarum coctionum. Absurdum præterea est (ut alibi ostendemus) in mesaraicis, aut alijs uenis sanguinem fieri, quandoquidem partes albæ nequeunt materiam quam tangunt mutare in colore rubrum. Quinetiam illud explodendum penitus, in eadem coctione fieri plura excrementa, per maiorem aut minorem conlaborationem. Nam excrementa non fiunt in omni gradu actionis, sed actione iam perfecta apparet, quod est inutile & excrementum: alioqui cur non ponit fieri plura excrementa in alijs coctionibus? Sed dicat Montanus quibus signis cognouerit serosum excrementum quod à renibus trahitur, primo rubrum esse; an forte quod renes nequeunt nutriri sine sanguine? id quod est uerum. Sed sanguis quo illi nutriuntur, non trahitur forte per eas uenas, per quas elicitor urina, aut non eodem tempore, expelli quidem illum serosum humorem ab hepate uel uenis, uerum non est, sed a renibus trahitur, nec in eo renes aliquam concoctionem tentant, (fierent enim cum ea concoctione certa excrementa, quod non fit,) sed in solo sanguine quem nutritionis gratia attrahunt, ex cuius concoctione non alia proueniunt excrementa quam sordes & vapor. Hæc enim partium omnium excrementa sunt cum sibi nutrimentum parant. Quæ uero diximus esse concoctionis uentriculi, & hepatis excrementa, sequuntur publicam concoctionem institutam a natura ad totius animalis alimoniam. Illud uero quis ferat, partem aliquam nutriri bile flaua uel humore melancholico? Nam si omnes partes consistunt ex quatuor humoribus, constat ex unico non posse fieri nutritionem. Ergo urina non gignitur in hepate aut uenis, nec est excrementum illarum partium uel renum, sed concoctionis quæ fit in uentriculo: & sic non ex alia materia quam ex potu & quæ potiois vim habent. At id enim pertinet, quod scribit Galenus, nos paulo minus mingere quam bibamus: tanquam materia urinae sit potio. Nam parum illud quod facit urinam pauciorum esse potu, manet cum alijs humoribus commixtum, & cum illis fertur per uniuersum corpus, ut per omnes corporis meatus possint illi transire: & id est quod in sanguine a uena extracto supernatat: docet id color uentriculi: potus enim mutatione sola coloris quem a uentriculo accipit, urina fit. Testatur idem Galenus libro quarto de Usu partium, duo, inquam, resultare excrementa, humorem melancholicum, & bilem: aquam uero hanc, & aquosum humorem excrementum nutrimenti * uentriculum esse dicit, & ita ab Hippocrate uocari: & factum esse ut ex uentriculo in uenas, & ab illis ad hepar chylus transire possit ex cibis in uentriculo factus. Itaque si ex uentriculo dicit illud fieri per uenas & hepar, constat non in hepate aut uenis gigni, sed genitum fuisse in uentriculo ex potu. Est ergo illud tenendum, uerinam gigni in uentriculo, non tamen urinae nomen capere donec à sanguine separetur à renibus, qui ex naturali proprietate uim habent attrahendi illam, tanquam aliquid sibi familiare, quam postea per ureteres, id est urinarios meatus, ad uesicam transmittunt. Nam excrementa excrementi nomen non habent interim, dum sunt confusa cum alijs humoribus. Sic bilem utramque, quæ cum sanguine & pituita est in uenis, & ipsam pituitam, humores uocamus. Excrementum uero est, quod ex illis separatam est a massa sanguinis. Quia ergo non separatam excrementum hoc statim post concoctionem uentriculi, sed post eam quæ fit in hepate, ideo putarunt alij in hepatis concoctione gigni. Quod quidem uerum non est: sed ut diximus fit in uentriculo, & post concoctionem sanguinis perfectam in hepate separatam: & quod prius aqua, aquosumque excrementum dicebatur, urinae nomen accipit, seruat igitur res eadem, & mutatur nomen. Sed antequam ulterius progrediamur, illud expendendum est quod diximus, renes naturali quadam proprietate serosum attrahere humorem,

Montani

Dicit Galenus
aquam puram inquit alijs.
Et istud non uero
illam ueritas apparet

Rodan. in Form.
l. 6. c. 6.

Valley 3. controu.
p. 100. d. ueritas
p. 101. l. 3.